

Att minska kassationer av läkemedel inom sjukvården med lagerstyrning – en studie vid Landskrona Lasarett

Varje år kasseras 1 500 ton läkemedel i Sverige. Cirka 100 ton kasseras inom sjukvården och 10 ton av dessa sker inom Region Skåne. På Landskrona Lasarett har kassationsmängden ökat avsevärt från 15 kg år 2012 till 70 kg år 2015. Kassationerna har både ekonomiska och miljömässiga konsekvenser och en orsak till uppkomsten är bristande lagerstyrning.

På Landskrona Lasarett är en orsak till kassationer av läkemedel överskridet utgångsdatum. Eftersom denna orsak bland annat beror på bristande lagerstyrning kan kassationerna av läkemedel på lasarettet minskas med förbättrad lagerstyrning.

Förbättrad lagerstyrning

I dagsläget sköts lagerstyrningen på lasarettet antingen internt av ansvariga sjuksköterskor på respektive avdelning och enhet eller externt av Apotek Hjärtat. Den interna lagerstyrningen baseras främst på erfarenhet men även på operationsscheman. Den externa lagerstyrningen baseras på sortimentslistor med beställningspunkter och beställningskvantiteter satta utifrån erfarenhet samt inköphistorik.

Lagerstyrningen på Landskrona Lasarett anses fungera bra då sjuksköterskorna upplever att de har få brister i lager och lite kassationer. Potentiellt kan den dock förbättras genom att införa ett matematiskt beställningspunktssystem så som ett (R, Q) – system då lagerstyrningen idag främst baseras på erfarenhet. Implementeringen av ett sådant beställningspunktssystem kräver att lasarettet börjar samla in efterfrågedata antingen manuellt i exempelvis Excel eller automatiskt med exempelvis en scanner.

För vidare läsning hänvisas läsaren till examensarbetet ”Analys av läkemedelsflöden och lagerstyrning för en minskad kassation inom sjukvården – en studie vid Landskrona Lasarett” skrivet av Elin Niklasson och Jasmine Johansson vid Lunds Tekniska Högskola.

Segmentering av läkemedel

Om Landskrona Lasarett saknar resurser för att förbättra lagerstyrningen för samtliga läkemedel kan de fokusera på de läkemedel med hög miljöpåverkan och högt pris. På så sätt kan ekonomiska och miljömässiga förbättringar erhållas med få resurser.

Den segmentering som gjordes på lasarettet inkluderar en miljösegmentering och en prissegmentering. Miljösegmenteringen baseras på Stockholms läns landstings miljöklassificering av substanser utifrån bedömning av miljörisk och miljöfarlighet. Prissegmenteringen baseras på pris per dos.

Orsaker till kassationer

Av de orsaker till kassationer som framkom under studien på Landskrona Lasarett var det endast överskridet utgångsdatum som kunde kopplas till bristande lagerstyrning. De två andra huvudsakliga orsaker till kassationer av läkemedel som framkom är följande:

- Namn, styrka, utgångsdatum och batchnummer var ej synligt på läkemedelskartan
- Patienten tappade eller behövde inte ta förberedda läkemedel

Dessa orsaker kräver andra åtgärder än förbättrad lagerstyrning för att kunna minska kassationerna av läkemedel.

Applicerbarhet

Artikeln baseras på en fallstudie vid Landskrona Lasarett men dess resultat antas även kunna implementeras på andra sjukhus med liknande lagerstyrning.